

#16 mezinárodní
literární přehlídka

protimluv 20—22/10
fest2022

„ Uzly taky, ale hlavně chlstat a kouřit. Taky ochutnat psa, ochutnat medvěda... “

Lenka Maršálová

„ Gender equality is a core principle of the European Union, but it is not yet a reality. In business, politics and society as a whole, we can only reach our full potential if we use all of our talent and diversity. Using only half of the population, half of the ideas or half of the energy is not good enough. “

President Ursula von der Leyen

„ Tenkrát jsem ucítla, co znamená, že 'si to uděláme mezi nohama', jak řekla Majka. Znamená to řídit se bláznivě do kleští, který když udělaj svoje cvak cvak, tak se ti uleví, protože jsi vyskočila ven sekundu předtím, než by tě přecvakly na půlku, na čtvrtku. “

Suzana Tratnik

Milí přátelé,

literatura nedává žádné recepty na to, jak správně žít, ale může třeba upozornit na jinakost, na něco jiného, co se zrovna nachází kolem nás a co nevědomky míjíme. Otevírá samozřejmě taky otázky týkající se tématu sexuality, genderu, toho, jak prožívají či vnímají tyto věci jiní lidé. A nemusíme se rovnou bavit o queer či LGBT+ komunitě. Být jiný se zkrátka dotýká každého z nás, protože jinakost prožívá každý od malička až už v rodině, ve škole, v práci nebo v celé společnosti. Jak vlastně sami sebe vnímáme v rámci rodiny? A jak vnímáme vztahy, které v rodině či ve společnosti vytváříme našimi postoji? A jak se máme z pohledu své jinakosti (tedy i prožívání jiné sexuality, genderu) vymezit vůči ostatním, společnosti, politickému systému?

O tom všem, ale taky o mnohém jiném se budeme bavit na letošním ročníku přehlídky, na kterou zveme opět autory z pěti středoevropských zemí, některé už dokonce podruhé, jako je například Tibor Noé Kiss z Maďarska, Krzysztof Siwczyk z Polska či Miroslav Černý spolu s Petrem Hruškou z České republiky. Významným

hostem ovšem bude Suzana Tratnik ze Slovinska, organizátorka nejstaršího lesbického festivalu a zároveň autorka prozaických děl s touto tematikou. Otevřme se tématům, která jsou pro většinu společnosti tabu. I k tomu může být dobrá literatura, protože svobodně a bez fyzického násilí pomocí slova, a doufejme že dobrého slova, dokáže otevřít cestu k jinému, k druhému.

Vítejte na 16. ročníku přehlídky ProtimluvFest

Jiří Macháček

program

Kde se setkáme

1 / Divadlo „12“

Čs. legii 12
Ostrava – Moravská Ostrava

2 / Dům umění v Ostravě

Jurečkova 9
Ostrava – Moravská Ostrava

3 / Klub DOCK

Havlíckovo nábř. 28
Ostrava – Moravská Ostrava

Čt 20/10 / Divadlo „12“

vstup zdarma

17.00 / Protimluvná trachta

**Nela Bártová^{CZ}/Margarita Fotopulu^{CZ}/
Kateřina Koutníková^{CZ}**

Přijďte si poslechnout, jakými tématy žije současná poezie.
Pořad věnovaný mladým, ale přesto již zavedeným moravskoslez-
ským tvůrcům. Uvádí Petr Ligocký.

18.00 / Bez lásky

Iris Kopcsayová^{SK}

Silný příběh vystavený na problematice vztahu muže a ženy plný
ironie i sarkasmu. Spisovatelka napsala zdánlivě román pro ženy,
který svým stylem odkazuje k minimalistické tradici slovenské
prózy, při jejímž zrodu stál významný prozaik Rudolf Sloboda.
Moderuje Jitka Rejhonová.

19.00 / Životická tragédie v románové podobě

Danuta Chłupová^{PL/CZ}

Setkání s polsky píšící prozaičkou a novinářkou, autorkou romá-
nů z česko-polského pomezí, již vyšel v roce 2021 v jejím překladu
do češtiny román Jizva, moderuje historik Tomáš Rusek.

20.00 / Dvojkřest básnických knih

**Krzysztof Śiwczyk^{PL} Na protnutí arterii
Petr Hruška^{CZ} Spatřil jsem svou tvář**

Uvedení reprezentativního výboru polského básníka střední ge-
nerace, kterému letos vychází v překladu do češtiny kniha v na-
kladatelství Protimlův. Mimořádný večer bude zároveň jediným
ostravským křtem nové knihy básníka Petra Hrušky, kterou
právě vydal brněnský Host. Moderuje a tlumočí překladatel Śiw-
czykových textů Jan Faber.

Pá 21/10 / Divadlo „12“

vstup zdarma

17.00 / Proleženiny

Miroslav Černý^{CZ}

Co dělat, když „zásoby se užijí, podpalubi je prázdné“ a „z našich těl
se stala promítací plátna, podklady teorii“? Autorské čtení z nové
básnické sbírky básníka, spisovatele a překladatele Miroslava
Černého. Jako hosté vystoupí básník Lukáš Bárta a kytarista Petr
Uvira. Moderuje Jiří Macháček.

18.00 / Být jiný I.

Tibor Noé Kiss^{HU}/Atrin Matuščík^{CZ}

Autorka Noé Kiss je u nás známa z temné prózy o maďarském
venkově Už máš spát a na ProtimlůvFestu bude debatovat s bás-
níkem Atrinem Matuščíkem, autorem sbírky Bildungsroman
a překladatelem antologie anglicky psané radikální queer poezie.
Besedu s maďarskými a českými tvůrci či tvůrkyněmi moderuje
Oskar Mainx. Tlumočí Jiří Zeman.

20.00 / Nedožrná krajina

Tibor Noé Kiss^{HU}

„Černé vozy Audi před národními obchody s tabákem, zbrusu
nová hřiště, nedávno odhalené sochy Turula. Svět, který se zou-
fale snaží vzít na sebe barvy.“ Čtení v České republice již známé
maďarské autorky z její nové knihy Nedožrná krajina. Moderuje
Oskar Mainx, tlumočí Jiří Zeman.

21.00 / Koncert

Tara Fuki^{CZ}

Křehká pavučina tónů, která se mávnutím smyčce dokáže mě-
nit v nebezpečnou past. Originální krasohled do ženského nitra
v písniích s doprovodem dvou violoncell, protkaných mazlivým
zvukem polštiny.

So 22/10 / Dům umění v Ostravě

vstup zdarma

16.00 / Čtení autorů nakladatelství Adolescent

**Aleš Kauer^{CZ}/Jan Spěvák^{CZ}/Atrin Matuščík^{CZ}/
Martin Skýpala^{CZ}**

Představení nakladatelství Adolescent, k jehož činnosti patří
například avantgardní hudební projekty, ale taky třeba lite-
rárně-hudební festival Kvilení či vydávání bibliofilských tisků
výrazných básnických hlasů. Provází Aleš Kauer, šéfredaktor
nakladatelství.

18.00 / Být jiný II.

Patrycja Sikora^{PL}/Suzana Tratnik^{SLO}

Beseda s polskou aktivistkou, editorkou a básničkou a slovinskou
prozaičkou i organizátorkou nejstaršího lesbického filmového festi-
valu v Evropě. Diskuse bude věnována mj. queer poezii nebo romá-
nům s lesbickou tematikou a její součástí bude také autorské čtení.
Z polštiny tlumočí Jiří Muryc, ze slovinštiny Alena Šamonilová.

20.00 / Někteří lidé jsou jedinečnější

Aleš Palán^{CZ}

Setkání s autorem knihy rozhovorů Robinsoni a donkichoti. O ji-
nakosti a jedinečnosti, která nemusí být skrytá v horách nebo
v močálech, ale blízko nás, třeba někde za rohem ulice... Moderuje
Petr Ligocký.

Klub DOCK

21.30 / Koncert

I Love 69 Popgejů^{CZ}

Vystoupení audiovizuálně-performerské skupiny.

Čt/20/10 / Divadlo „12“ / 17.00

Protimluvná trachta

**Nela Bártová^{CZ}/Margarita Fotopulu^{CZ}/
Kateřina Koutníková^{CZ}**

Přijďte si poslechnout, jakými tématy žije současná poezie. Pořad věnovaný mladým, ale přesto již zavedeným moravskoslezským tvůrcům. Uvádí Petr Ligocký.

Nela Bártová¹⁹⁹⁸

Po úspěšném ukončení studia grafického designu, kresby a ilustrace na ostravské Střední umělecké škole začala studovat na Fakultě výtvarných umění brněnského VUT, kde vystudovala Ateliér sochařství 2. Nyní studuje na pražské Akademii výtvarných umění. Kromě psaní poezie tvoří také hudbu, malby, grafiku, sochařství a artová videa. Svě texty publikovala ve sborníku mladých autorů Harakiri, Psím víně, občasniku Foesie nebo online magazínu Bublina. V roce 2021 jí v ostravském nakladatelství Bílý Vigvam vyšla debutová sbírka *Na konci chodby je ráno*, za kterou byla nominována na cenu Magnesia Litera.

semaforey ve vodě
kolečka upadly
zbyl jen delfin
a tradičně
oči pro pláč
na betonovém plácku
vysoko na střeše
prohnalo se tu tornádo a pokreslilo zdi
ale rušná ulice
a luxusní kancly
si ničeho nevšímly
jak řekl někdo zásadní
většina světů vzniká
a zaniká
bez povšimnutí
tu noc se zavíralo koupaliště
všude zavírali
každá noc je někde poslední
a opuštěné plavky
jsou odpovědí
na nepoloženou otázku
kde to sem
a jak se dostanu
z místa
které neexistuje

od prvního
a posledního
náhodně nepřekvapivého
fyzického styku
uplynul čas
nevoláš
a já nemám
o program
v hlavě
v hlavním vysílacím čase
nouzi
aspoň do dalšího víkendu
než tvoje
ještě teplé
místečko
obsadí jiná
hezká prdel

Čt/20/10 / Divadlo „12“ / 17.00

Protimluvná trachta

**Nela Bártová^{CZ}/Margarita Fotopulu^{CZ}/
Kateřina Koutníková^{CZ}**

Přijďte si poslechnout, jakými tématy žije současná poezie. Pořad věnovaný mladým, ale přesto již zavedeným moravskoslezským tvůrcům. Uvádí Petr Ligocký.

Margarita Fotopulu¹⁹⁹⁶

Studuje navazující magisterský program Český jazyk a literatura na Filozofické fakultě Ostravské univerzity, kde získala již dříve bakalářský titul. Maturitu absolvovala na Střední průmyslové škole chemické akademika Heyrovského. Psaní se věnuje již od školních let, vystupuje aktivně v politice. Zajímá se o školství, historii a přírodu, dění kolem sebe. Ráda čte českou i světovou literaturu 19. a 20. století a naučné knihy o stromech Petera Wohllebena. Rovněž ráda fotí, poslouchá pop i techno hudbu, učí se řečtinu a italštinu, a i přes svůj tělesný hendikep plave.

* * *

Možná by bylo lepší
to prostě tak moc neřešit.
Rozdrtit ty embrya nejistot.
Zahodit je do kanálu
jako klíče od bytu,
do kterého se už nikdy
nechceš vracet.

Zítřek

psáno v těžkých dobách Covidu 12. 10. 2020

Vždycky se Tě strašně bál,
jak ho pod náparem všech aktivit zlomíš
a on padne vyčerpáním.
Ráno vstát, zavést děti do školy, jít do práce.
Odpoledne je vyzvednout a za odměnu
je vzít do kina.

Večer dlouhá procházka po parku,
protože potřebuješ vyvenčit psa.
Po cestě domů zajdeš pro manžela,
který si v místní hospůdce
splachuje myšlenky pivem
do řeky zapomnění.

A dnes je všechno jinak.
Krčíš se před novými pravidly
jako před bolestnými nárazy prudkého deště.
Dnes se TY bojíš zítřka!

Čt/20/10 / Divadlo „12“ / 17.00

Protimluvná trachta

**Nela Bártová^{CZ}/Margarita Fotopulu^{CZ}/
Kateřina Koutníková^{CZ}**

Přijďte si poslechnout, jakými tématy žije současná poezie. Pořad věnovaný mladým, ale přesto již zavedeným moravskoslezským tvůrcům. Uvádí Petr Ligocký.

Kateřina Koutníková¹⁹⁹³

Pochází z Ostravy, v současnosti žije v Brně, kde spolupřádá autorská čtení. Na FF MU navštěvovala obor uměnovědná studia, ale nedokončila je. Od té doby pracuje převážně jako barmanka, léta mimo jiné v kultovní kavárně Švanda. Letos vydala básnickou prvotinu *Nechte mě bigbit*.

* * *

Kdybych nemusela
vrhat stín
bylo by mě tady
o kus míň

* * *

Celou noc bdím
pro náš společný režim
v přítmi našeho pokoje
hledám znamení
zda mé konání spadá
do kategorie romantických gest
nebo už jde
o nějakou chorobu

* * *

Jeli na výlet
matka a syn
možná poslední
co spolu zažijí

Stáhla okénko spolujezdce
na náhodné kolemjdoucí
zařvala NEČUM

A oni čuměli
jak si se vzdalují

* * *

Necítím
jen vím
Teď bych mohla
vyvolat ducha
sebe samotné

foto: Marek Almásky

Čt/20/10 / Divadlo „12“ / 18.00

Bez lásky

Iris Kopcsayová^{SK}

Silný příběh vystavěný na problematice vztahu muže a ženy plný ironie i sarkasmu. Spisovatelka napsala zdánlivě román pro ženy, který svým stylem odkazuje k minimalistické tradici slovenské prózy, při jejímž zrodu stál významný prozaik Rudolf Sloboda. Moderuje Jitka Rejhonová.

Iris Kopcsayová¹⁹⁶⁷

Vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Komenského v Bratislavě, studium ukončila v roce 1990. Od roku 1990 pracuje jako novinářka. Podílela se na scénářích pro Slovenskou televizi, psala také scénáře pro televizní kriminální seriály a recenze pro Slovenský rozhlas. Debutovala románem *Bez lásky* (Drewo a srd, 2015). Vydala knihu rozhovorů s filmovým kritikem Pavlem Brankem *Ráno sa zobudím a nie som mŕtvuy* (Marenčin PT, SFÚ, 2016), sbírku povídek *Život je stupidny a plný pochybností* (OZ Krásny Spiš, 2017) a román *Životná poisťka* (Marenčin PT, 2018). Žije v Bratislavě. Od roku 2019 vydává literární časopis Rozum.

Žena se už dlouho cítila ponížena. Doma i v práci. Strašně si přála vysvobodit se ze života, který ji ničil a nudil. Dny se podobaly jako vejce vejci, splývaly do jedné šedivé masy a nikdy se nestalo nic, co by ji zbavilo potupného pocitu bezmocnosti.

Zdalo se jí, že utrpení nikdy neskončí. Vždyť přece nechtěla takhle žít, každé ráno brzy vstávat, chodit do práce a vydělávat tak málo peněz, že se na konci každého měsíce zadlužila.

Tu noc, co se s mužem dohodli, že ukončí manželství, se odebrala spát do dolního pokoje. Byl to spíš brloh plný prachu a nepořádku, který sousedil s kuchyní. Barva na zdi, která tu zůstala ještě po předchozích majitelích, bezútěšně vybledla. V koutech visely pavučiny. Okolo matrace, která sloužila jako lůžko, se povalovaly ženské časopisy, staré noviny, listy s vytisknutými články, rukou psanými poznámkami, použité papírové kapesníky i hromada dámských bot.

Muž spal na poschodí, se synem v dětském pokoji, vymalovaném optimisticky narůžovo. Obvykle se probouzel vyspalý a dobře naladěný. Žena se probouzela frustrovaná a zoufalá.

„Jak tady můžeš spát, u bot?“ promluvil na ni žoviálně po noci, kdy prodiskutovali ukončení manželství. Vzápětí se rozpačitě zasmál tomu, že ji opět napomíná, a odešel do kuchyně.

Z počítače v horním pokoji se domem rozléhala píseň od skupiny Depeche Mode. Dave Gahan právě zpíval: Let me show you the world in my eyes. Muž si v kuchyni ve se se prozpěvoval s ním.

Po noční výměně názorů, která měla navždy změnit její život, nemohla usnout. Vzala si tedy Sto roků samoty a četla, dokud nezačalo svítat.

Bohužel při neútulném stropním mžouravém světle, protože její muž ji večer sebral malou lampu, kterou si z jeho pokoje půjčila a poslední týdny ji používala na čtení.

„Můžu? Potřebuju ji, praskla mi žárovka.“ Vypnul lampu a vytáhnul šňůru ze zásuvky.

Zlobila se na něj za to, ale nekomentovala to. Musela si tedy vystačit s dvouramenným papírovým lustrem ze šedesátých let. Pokrývala ho silná vrstva prachu a tělička mrtvých much. Podobně jako barva na zdi, i lustr tu zůstal po předchozích majitelích domu, protože na nový se nezmohli.

Úryvek z románu *Bez lásky* přeložila Jitka Rejhonová

Čt/20/10 / Divadlo „12“ / 19.00

Životická tragédie v románové podobě

Danuta Chlupová^{PL/CZ}

Setkání s polsky píšící prozaičkou a novinářkou, autorkou románů z česko-polského pomezí, již vyšel v roce 2021 v jejím překladu do češtiny román *Jizva*, moderuje historik Tomáš Rusek.

Danuta Chlupová¹⁹⁶⁸

Je novinářka a spisovatelka. Pochází z Těšínska. Vystudovala ekonomiku průmyslu na Vysoké škole báňské v Ostravě, ale posledních šestnáct let se živi žurnalistikou. Pracuje v polských novinách *Głos*, které vycházejí v Českém Těšíně a jsou určeny zejména polské národnostní menšině v tomto regionu. Chlupová se vrátila k literární tvorbě až ve zralém věku. V polské Gdyni ji vyšly tři romány: *Blizna* (2017), *Trzecia terapia* (2019) a *Organista z martwej wsi* (2020). Román *Blizna* sama přeložila do češtiny a uveřejnila v roce 2021 s českým názvem *Jizva*. Kniha zpracovává téma nacistického zločinu v Životicích známého jako Životická tragédie.

„Říkal jsem to... Tušil jsem, že to špatně skončí.“

Ludvík levou rukou svíral řídítka, pravou si mnul bradu – jako vždycky, když byl rozčilený.

„To zní, jako bys měl radost, že ses střelil,“ podotkl jízlivě Franek. On si pro změnu nervózně prohrábl vlasy. Nejraději by vytáhl z kapsy cigaretu, ale to se asi nehodilo.

Určitě ne. Za chvíli tady budou umírat lidé. Ještě tu nejsou, ale přece tu ta šibenice nestojí bezdůvodně. Nepochybně na někoho čeká.

Všichni ti lidé, které tu četníci zadrželi, stejně jako Franka a Ludvíka, čekají na něčí smrt. Vůbec nemají chuť se na ni dívat, ale jejich názor nikoho nezajímá. Zřejmě to má být „výchovné představení“. Tak to Němci vymysleli.

Přijelo nákladní auto. Vyklopilo pět vězňů a ostrahu. Franek si všiml, že vězni mají na úborech žlutou Davidovu hvězdu. Byli vychrtlí. Tupě zírali do země. Ale ta šibenice tady nebyla pro ně. Židé měli být tentokrát vykonavateli rozsudku. Franek to pochopil, když přijel druhý nákladák. Přivezl dalších pět vězňů. Ruce měli vzadu svázané. Padl rozkaz, aby vylezli po schůdcích na šibenici.

Co cítí člověk, když ví, že mu za chvíli vezmou život? Je možné v takovém okamžiku zachovat klid? Těch pět mužů přece nepanikaří. Nekřičí, nesnaží se vysvobodit. Zřejmě po tom všem, co prožili v táboře, je jim už všechno lhostejné. Vědí, že stejně nemají šanci.

Závidí nám, že za chvíli půjdeme domů? uvažoval Franek. Záviděli by mi, kdyby věděli, že dnešní večer strávím se svým děvčetem?

Úryvek z románu *Jizva*

Čt/20/10 / Divadlo „12“ / 20.00

Dvojkřest básnických knih

Krzysztof Siwczyk^{PL}/Na protnutí artérii

Petr Hruška^{CZ}/Spatřil jsem svou tvář

Uvedení reprezentativního výboru polského básníka střední generace, kterému letos vychází v překladu do češtiny kniha v nakladatelství Protimluv. Mimořádný večer bude zároveň jediným ostravským křtem nové knihy básníka Petra Hrušky, kterou právě vydal brněnský Host. Moderuje a tlumočí překladatel Siwczykových textů Jan Faber.

Krzysztof Siwczyk ¹⁹⁷⁷

Pracuje v Mikołowském Institutu Rafała Wojaczka, který patří mezi důležitá střediska současné polské poezie. Uvádí a organizuje literární večery a byl mj. programovým ředitelem přehlídky Festival Miłosza, jedné z nejvýznamnějších literárních událostí v Polsku. Je rovněž uznávaným esejistou a literárním kritikem a ztvárnil také hlavní role ve dvou celovečerních filmech: *Wojaczek* (rež. Lech Majewski, 1999) a *Wydalony* (rež. Adam Sikora, 2010). Bydlí v polských Gliwicích. Českému čtenáři je znám již ze dvou antologií polské poezie, v loňském roce byl navíc nominován na Cenu Václava Buriana v Olomouci, odkud si dokonce odnesl Cenu diváků.

Svěží plácek

Zakořeněná síťovka, na zbytku nositka,
urputně klovaná, nadskakuje a píchá do očí,
které mhouříš, jako by to bylo včera, hledáš
po zahradě osvicení, sotva chodiš, osleplá
přemírou naděje, nacházíš něco jako pamlsky,
a my říkáme, že pro dnešek už to stačilo, jilm už to
jaro nenadnáší jako zvedáček, vrhá slabý stín ukazující směr
příběhu, rozvíjí se zakončení, nedbale se bereme za ruce,
komerční aviony plaší trylky, nic pak není slyšet,
opuštěná hnízda, hluché membrány, vzdálené zvony,
to slouží zemi, my tady nejsme k ničemu, říkáš,
slunce tě oslňuje dvojnásob, když se zastíniš rukou,
každé švihnutí chutná víc, když ustává, začíná
mozolný odchod, můr tvých stání, je nás vidět jak na dlani,
pachatele nezbytných bádání – to, k čemu ti to bylo,
zmizí ze všech měřítek.

Báseň z výboru *Na protnutí artérii* přeložil Jan Faber

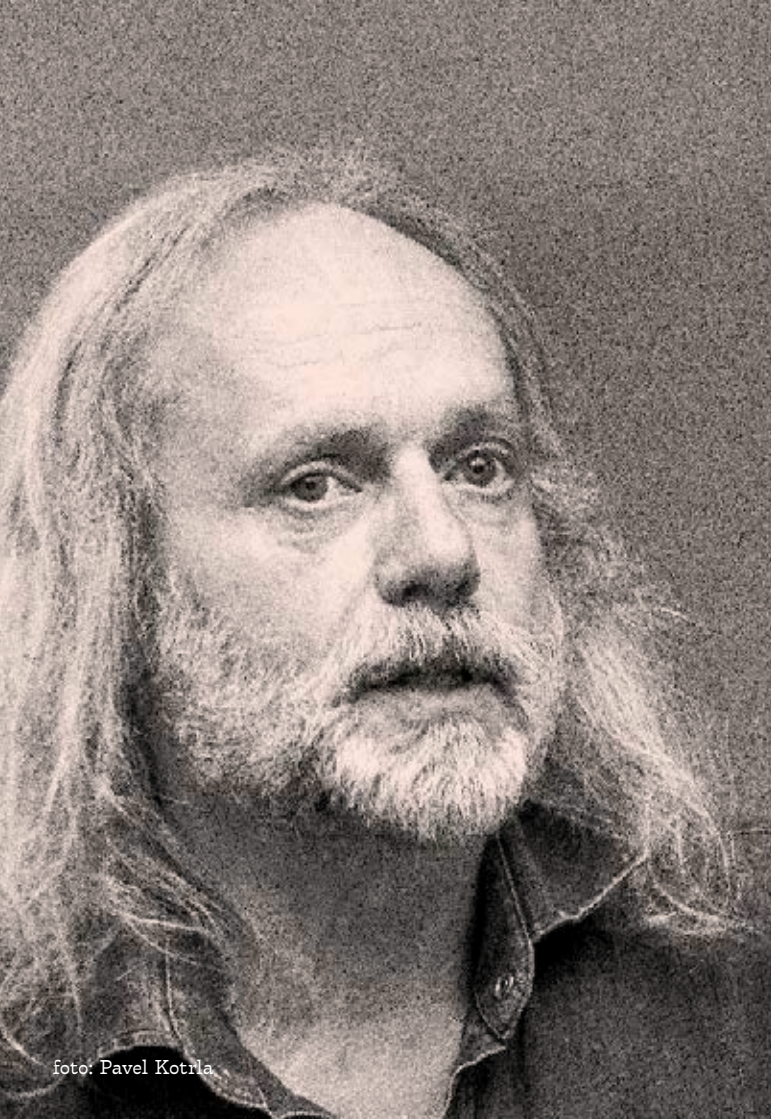

foto: Pavel Kotrla

Čt/20/10 / Divadlo „12“ / 20.00

Dvojkřest básnických knih

Krzysztof Siwczyk^{PL}/Na protnutí artérii

Petr Hruška^{CZ}/Spatřil jsem svou tvář

Uvedení básnického výboru polského básníka střední generace, kterému letos vychází v překladu do češtiny pod hlavičkou nakladatelství Protimluv reprezentativní výbor jeho tvorby. Mimořádný večer bude zároveň jediným ostravským křtem nové knihy básníka Petra Hrušky, kterou právě vydal brněnský Host. Moderuje a tlumočí překladatel Siwczykových textů Jan Faber.

Petr Hruška ¹⁹⁶⁴

Básník, spisovatel a literární historik. Vydal řadu knih, například *Auta ujíždějí do lodí* (2007), *Darmata* (2012) či *Nikde není řečeno* (2019), nejnověji prozaický soubor sloupků a podpovídek *V závalu* (2020). Je mimo jiné také autorem knižních monografií o básnících Karlu Šiktancovi a Ivanu Wernischovi. V roce 2013 obdržel Státní cenu za literaturu za sbírku *Darmata*. Sbírkou *Spatřil jsem svou tvář* ve zhruba čtyřiceti básních a jedné rozsáhlejší skladbě vytváří „velkolepý, pošetilý a svíravě tragikomický obraz jakési fiktivní plavby. Autorova loď je stejně tak objevitelskou jako dobovatelskou a neméně připomíná proslulou středověkou loď bláznů, zbavenou smyslu i směru“.

Při výměně zajatců se ukázalo,
že někteří nechtějí být vráceni.
Protože k tomuto jevu
došlo v obou táborech,
bylo zapotřebí sjednat další výměnu.
Než k ní došlo,
zaútočili
na člun s připravenými dary.
Když se to jejich král dozvěděl,
poslal nám jako omluvu
svoje tři muže.
Účastnili se večere, bohoslužby,
kradli a zkoušeli
zpívat s námi.

Ze sbírky *Spatřil jsem svou tvář*

Pá/21/10 / Divadlo „12“ / 17.00

Proleženiny **Miroslav Černý^{CZ}**

Co dělat, když „zásoby se úži, podpalubi je prázdné“ a „z našich těl se stala promítací plátna, podklady teorii“? Autorské čtení z nové básnické sbírky básníka, spisovatele a překladatele Miroslava Černého. Jako hosté vystoupí básník Lukáš Bárta a kytarista Petr Uvira. Moderuje Jiří Macháček.

Miroslav Černý¹⁹⁷⁷

Je vysokoškolský pedagog, spisovatel a překladatel. Vydal šest básnických knih, např. soubor *Zoologická zahrada boha Ra* (2021) a v září letošního roku sbírku *Proleženiny*. Jako autor písňových textů se podílel na albu *Abendland* (2016). Je zastoupen v několika antologiích a almanaších (např. *Nejlepší české básně 2014*). Jeho verše byly přeloženy do angličtiny, němčiny, polštiny a španělštiny. Sám také překládá, zejména mytologii původních Američanů, kterou představil v publikaci *Poselství prachu* (2013). Kromě toho je autorem pěti knižních cestopisů (mj. *Pátá rovnoběžka*, 2011; *Slovem svět*, 2016; *Mízející hlasy*, 2020) a několika odborných monografií z oblasti jazykovědy.

* * *

hledáš podstatu v portrétech
ale sám sobě do tváře se nepodíváš
na venkově za bezvětrí
kutáš impresionistická díla
a spoříš si na cestu k Mount Rushmore
všem dáváš na srozuměnou
že společenský dohled je užitečný
a ukázněnost nutná
že se ti líbí, jak panáčkuješ
odevzdaně samozřejmý
přetvořený k obrazu svému
mít tak flintu střelil bych tě mezi oči
a obličej prezidentů převrstvil

* * *

jsme-li společně vinni
řetězy povolí
při nastolení smíru
nehrají argumenty roli
jen nová rovnováha věcí
snad šlo o pokus
nahlédnout hlouběji
vedli jsme si dobře
zcizené relikvie
nuzné opánky
fragmenty světelných let
jak ale spolu dál žít
neshodneme-li se ani na tom
kolikrát bůh nabízí
dar života?

Ze sbírky *Proleženiny*

foto: Zsuzsanna Komjáthy

Pá/21/10 / Divadlo „12“ / 18.00

Být jiný I.

Tibor Noé Kiss^{HU}/Atrin Matuščík^{CZ}

Noé Kiss je u nás známa z temné prózy o maďarském venkově *Už máš spát* a na ProtimluvFestu bude debatovat o festivalovém tématu jinakosti s básníkem Atrinem Matuščíkem, autorem sbírky *Bildungsroman* a překladatelem antologie anglicky psané radikální queer poezie. Besedu s maďarskými a českými tvůrci či tvůrkyněmi moderuje Oskar Mainx. Tlumočí Jiří Zeman.

Tibor Noé Kiss¹⁹⁷⁶

Původně se připravovala na dráhu profesionálního fotbalisty, sedm let byla hráčem budapešťského klubu Ferenccvárosi TC. Nakonec však převážila láska k novinářině a psaní. Po středoškolských studiích žurnalistiky a následně sociologie na Univerzitě v Pětikostelí začala pracovat jako novinářka (*Magyar Narancs*, *Magyar Hírlap*, *Új Szó*) a spolupracovnice literárního časopisu Jelenkor (Přítomnost) v Pětikostelí. Knižně debutovala v roce 2010 svazkem s názvem *Inkognito* (Inkognitó), ve kterém literárně zpracovala vlastní transgenderovou identitu. V roce 2014 vyšel její druhý román s názvem *Už máš spát* (Aludnod kellene). Její zatím poslední knihou je román *Nedozírná krajina* (Beláthatalan táj) z roku 2020.

foto: archiv autora

Pá/21/10 / Divadlo „12“ / 18.00

Být jiný I.

Tibor Noé Kiss^{HU}/Atrin Matuščík^{CZ}

Noé Kiss je u nás známa z temné prózy o maďarském venkově *Už máš spát* a na ProtimluvFestu bude debatovat o festivalovém tématu jinakosti s básníkem Atrinem Matuščíkem, autorem sbírky *Bildungsroman* a překladatelem antologie anglicky psané radikální queer poezie. Besedu s maďarskými a českými tvůrci či tvůrkyněmi moderuje Oskar Mainx. Tlumočí Jiří Zeman.

Atrin Matuščík¹⁹⁹²

Je autorem sbírky *Bildungsroman* (2018, Dauphin) a benefičního e-booku *Naše řeč* (2022, Adolescent). V roce 2020 byl nominován na Drážďanskou cenu lyriky. Aktuálně překládá do češtiny texty z antologie *We Want It All: An Anthology of Radical Queer Poetics*.

Pá/21/10 / Divadlo „12“ / 20.00

Nedozírná krajina**Tibor Noé Kiss^{HU}**

„Černé vozy Audi před národními obchody s tabákem, zbrusu nová hřiště, nedávno odhalené sochy Turula. Svět, který se zoufale snaží vzít na sebe barvy.“ Čtení v České republice již známé maďarské autorky z její nové knihy *Nedozírná krajina*. Moderuje Oskar Mainx, tlumočí Jiří Zeman.

Nedozírná krajina

Krajina nedohledná, krajina nedozírná, krajina nepřehledná... Pomocí všech těchto přívlastků bychom mohli přeložit titul v pořadí třetí prózy Noé Kiss *Beláthatalan táj*, vydané v roce 2020 v nakladatelství Magvető. Čtyři lidé, jejichž osudy se nechtěně protnou prostřednictvím jedné dopravní nehody na dálnici. Čtyři hlasy, čtyři perspektivy vyprávění, sotva dvacetiletá Dorka, ležící v bezvědomí v nemocnici, její otec, učitel dějepisu ve středním věku, který svou dceru neustále navštěvuje a přitom pátrá po příčinách a okolnostech její nehody, mladá Zsófi a její dospívající bratr. V dalších rolích neperspektivní venkov se všemi jeho úskalími, gamblerstvím, alkoholem a levnými drogami...

Kolem stojanů myčky pro kamiony napěněný šampon, v noci tam zmrzne. Matná světla na spojovací cestě, zrnitá od zviřeného prachu. Silnice plná výmolů a záplat, pruhy barvy omšelé, roztroušené bílé odřeniny na asfaltu. Přejedu nad dálnicí, červené svazky paprsků se vzdalují, bílé jsou čím dál bliž. Vlevo opravená svodidla, zmrzlé pole, zakrslé keře, Dorčín dolík. V rozryté půdě uschlé elipsovitě listy, úlomky plastu z karoserie Golfu. Nedokážu se přinutit najet na dálnici. Naproti dlouhé a rovné, husté pletivo pásu lesa po obou stranách silnice. Mléčně bílý závoj, reflektory Mazdy v listopadové noci. Najednou v autě blikne chladné světlo, pak uslyším melodii, neznámá řada čísel na displeji. To může být jenom z nemocnice. Telefon uprostřed noci, už několik týdnů moje noční můra. Když jsem naposledy mluvil s Dorkou, chystala se zrovna na jógu. Chtěla, abych ji doprovodil na zastávku tramvaje, ale já si radši stoupl do fronty na gyros. Kolikrát už jsem si to od té doby vyčetl. Našpulila rty k puse, potom se otočila na patě a zmizela v podchodu. Pak už ležela na jednotce intenzivní péče a sípavě dýchala. Občas vídám děsivé obrazy. Před očima mi vytane její světlé nahé tělo bez hadiček a kanyl, přikryté prostěradlem. Leží v otevřené rakvi, ve svých oblíbených černých šatech a bagančatech. Hroudy hlíny se sypou na víko rakve. Slyším hlasité bubnování, skřípění lopat, ticho nad zaháze-

ným hrobem. +3612896200. Mobil vyzvání, znova a znova, zvednu to. Spojení je přerušované, signál vypadává, rozječí se saxofon, hystericky hledám na přístrojové desce knoflík hlasitosti, zatímco vrchní sestra mluví. Rozumím jí každé druhé slovo, ale nejde ani tak o ta slova jako spíš o to, jak některá zdůrazňuje, jak v reproduktoru telefonu chrčí membrána, když rytmicky vyslovuje převoz, tracheostomická kanyla, infekce rány, zápal plic, imunitní systém, mladá, riziko, samostatně.

Úryvek z prózy *Nedozírná krajina* přeložil Jiří Zeman

So/22/10 / **Dům umění v Ostravě** / 16.00

Čtení autorů nakladatelství Adolescent

**Aleš Kauer^{CZ}/Jan Spěváček^{CZ}/Atrín Matušík^{CZ}/
Martin Skýpala^{CZ}**

Představení nakladatelství Adolescent, k jehož činnosti patří například avantgardní hudební projekty, ale taky třeba literárně-hudební festival Kvilení či vydávání bibliofilských tisků výrazných básnických hlasů. Provází Aleš Kauer, šéfredaktor nakladatelství.

Aleš Kauer ¹⁹⁷⁴

Je výtvarník, básník, performer, zakladatel bibliofilského nakladatelství Adolescent, několika avantgardních hudebních projektů, organizátor kulturních akcí a literárně-hudebního festivalu Kvilení. Graficky a výtvarně doprovodil mnoho knih a časopisů. Publikuje v Az, Hostu, Tvaru, Wel-su, Glosolalii, Prostoru, Artiklu... Hudebními recenzemi přispívá na portál Deník Referendum. Výbor z jeho juvenilních básní vydalo nakladatelství Kniha Zlín v roce 2011. Poslední básnické sbírky vyšly v nakladatelství Adolescent: *VNĚ/MNĚ* (2014) a *HappyEND* (2020). Na Bandcampu jsou ke slyšení cykly zhudebněných básní „Heron“ (Ivan Martin Jirous), *ERTH* (Olina Stehliková) aj. Více na www.kauer.cz nebo www.adolescent.cz.

VNĚ/MNĚ

(fragment)

Dva obrazy mi ze včerejška utkvěly v hlavě.
Rub Modiglianiho plátna a tvá líc.
Zase toužím být popisný jako černý papír.
Z úplného ticha se snažím poučit.

Sever jsem jako dítě chápal k nebi
(nikdy nezradím sny a naděje zrozené v dětství).
Okvěti padá z chladného severu
jako drobné krusty ledu do ohně.
Proto mě chceš vlastnit?
Alespoň kousek Aleška s fantazii,
když už mě nemůžeš mít celého.
Alespoň tyto mé odhalené malby,
fresky svatých falů a vagin,
zápasů věčnosti,
touhy přežít.

Ze sbírky *VNĚ/MNĚ*, vydalo nakladatelství Adolescent, 2014

foto: Martin Popelář

So/22/10 / **Dům umění v Ostravě** / 16.00

Čtení autorů nakladatelství Adolescent

**Aleš Kauer^{CZ}/Jan Spěváček^{CZ}/Atrín Matušík^{CZ}/
Martin Skýpala^{CZ}**

Představení nakladatelství Adolescent, k jehož činnosti patří například avantgardní hudební projekty, ale taky třeba literárně-hudební festival Kvilení či vydávání bibliofilských tisků výrazných básnických hlasů. Provází Aleš Kauer, šéfredaktor nakladatelství.

Martin Skýpala¹⁹⁷⁶

Je básník, původem z Valašského Meziříčí, který vystřídal nespočet zaměstnání, ale také i měst, ve kterých po jistou dobu pobýval. Své básně publikoval v řadě periodik (Protimluv, Tvar, Host, Čmelák a svět a další). Nakladatelství Protimluv mu vydalo tři básnické sbírky: *Ruční práce* (2008), *Příběhy písmen* (2010) a *Noc je na prodej* (2016). V Adolescentu vydal letos sbírku *Střídavá péče*. Bydlí v Praze.

Přijď do mého domu, svítí tam světlo,

hřeje tam slunce, vržou prkna v desce dubového stolu,
až přineseš zápalnou obět svému bohu,
až horké kameny přitiskneš na svá žebra.

Všechno to začalo mezi fosiliemi.

V předgranulové éře to končilo v čelistech psa.

Pohlad ho, má velkou hlavu a stisk hydraulického lisu.

Kalmáry na stole ve věčném údivu,
moucha tě vidí jako složeninu
i polévka je velmi duhová.

Jsi královna s výsadami rampouchů.

Přijď do mého domu.

Zahřeješ se, roztaješ a zmizíš,
tak jako všechno tady, bez rozdílu.

foto: Eva Bystrianská

So/22/10 / **Dům umění v Ostravě** / 16.00

Čtení autorů nakladatelství Adolescent

**Aleš Kauer^{CZ}/Jan Spěvák^{CZ}/Atrín Matušík^{CZ}/
Martin Skýpala^{CZ}**

Představení nakladatelství Adolescent, k jehož činnosti patří například avantgardní hudební projekty, ale taky třeba literárně-hudební festival Kvilení či vydávání biblío-filských tisků výrazných básnických hlasů. Provází Aleš Kauer, šéfredaktor nakladatelství.

Jan Spěvák¹⁹⁸²

Je básník, pracovník s textem a učitel. Narodil se na Vysočině, z Vysočiny neustále odjíždí, přičemž se do ní vrací; žije v Jihlavě. Vydal čtyři básnické sbírky, poslední *Periskop* (2021) je z nakladatelství Adolescent, na jehož chodu se podíli s jeho zakladatelem Alešem Kauerem a editorkou Marií Ferynou.

FREUD IN NATURA

Každý komín
je falický symbol.

Každý český
samostatně stojící
vyšší než šestipatrový dům
je falický symbol.

Každý stojící člověk,
a to i za chůze,
je falický symbol.

Vzduch okolo nich
se s nimi všemi
neustále miluje.

Obzvláště patrné je to
na šumících a vlnících se
korunách stromů.

So/22/10 / Dům umění v Ostravě / 16.00

Čtení autorů nakladatelství Adolescent

**Aleš Kauer^{CZ}/Jan Spěváček^{CZ}/Atrín Matušík^{CZ}/
Martin Skýpala^{CZ}**

Představení nakladatelství Adolescent, k jehož činnosti patří například avantgardní hudební projekty, ale taky třeba literárně-hudební festival Kvilení či vydávání bibliofilských tisků výrazných básnických hlasů. Provází Aleš Kauer, šéfredaktor nakladatelství.

Atrín Matušík¹⁹⁹²

Je autorem sbírky *Bildungsroman* (2018, Dauphin) a benefičního e-booku *Naše řeč* (2022, Adolescent). V roce 2020 byl nominován na Drážďanskou cenu lyriky. Aktuálně překládá do češtiny texty z antologie *We Want It All: An Anthology of Radical Queer Poetics*.

* * *

čerstvě vytřená chodba schody
čerstvě vytřená chodba Honzo
a dveře čerstvě vychladlý čaj

diskuze psané s Caps Lockem
neřvi Honzo nebul nemá to
cenu čerstvě vyrušený strach

druhá strana dvaceti sedmi
neúplných snů žádné zjevení
škrábe každou vyvřelou kost

testuje nehty hryže líže
zbytky morku druhý konec
dvaceti sedmi nefunkčních identit

zapiš je vykaž hodiny Honzo
dolož citace zvukové záznamy
v příloze čerstvě přijatá smrt

So/22/10 / **Dům umění v Ostravě** / 18.00

Být jiný II.

Patrycja Sikora^{PL}/Suzana Tratnik^{SLO}

Beseda s polskou aktivistkou, editorkou a básničkou a slovinskou prozaičkou i organizátorkou nejstaršího lesbického filmového festivalu v Evropě. Diskuse bude věnována mj. queer poezii nebo románům s lesbickou tematikou a její součástí bude také autorské čtení. Z polštiny tlumočí Jiří Muryc, ze slovinštiny Alena Šamonilová.

Patrycja Sikora¹⁹⁸⁹

Je básnička, slamerka a editorka. Publikovala v polských časopisech Kontent, Dwutygodnik, Czas Kultury, Helikopter, Mały Format, Odra aj., její překlady do češtiny vyšly v Psím vinu a Protimluvu. Za svoji debutovou básnickou sbírku *Instrukcja dla ludzi nie stąd* (Návod pro lidi, kteří nejsou odsud) byla v roce 2020 nominována na cenu Paszporty Polityki. Je několikanásobnou vítězkou básnických slamů. Působí jako editorka literárního čtvrtletníku Strona Czynna, podílela se také na básnických antologiích *Jak długo będziemy musieli* (antologie queer poezie) a *Biji Rojava!* (antologie na podporu Rojavy). Žije a pracuje v Poznani.

ergonomie stavebních komponentů matek

matky mají ergonomickou konstrukci:
jsou teplé, pohodlné v použití,
bezprostředně spjaté s otázkou produktivity.
zvyšují reálný příjem jednotlivce,
regulují bezpečnostní úroveň, redukuji
námahu.

slabé stránky matek:
nejsou odolné vůči působení vnějších faktorů,
podléhají korozi centrálního nervového systému,
špatně snášejí interferon.

aby se přivyklo zkaženému mechanismu, vybírám dům.

hledám copywritera

k popisu kategorie dětských vozičků

malým chlapcům z allepa je sedmdesát let,
holčičky vozí jejich těla místo panenek, přikrývají je
kameny.

ústa plná suti se nemůžou modlit, je mi špatně
z her na válku; že smrt je rozmarem. prisma
multifunkčních dětských vozičků mi znetvořuje
obraz matky a otce.

nemáme co dělat, tak rodíme.

tohle není nabídka práce. pláču.

Přeložil Petr Ligocký

Být jiný II.**Patrycja Sikora^{PL}/Suzana Tratnik^{SLO}**

Beseda s polskou aktivistkou, editorkou a básničkou a slovinskou prozaičkou i organizátorkou nejstaršího lesbického filmového festivalu v Evropě. Diskuse bude věnována mj. queer poezii nebo románům s lesbickou tematikou a její součástí bude také autorské čtení. Z polštiny tlumočí Jiří Muryc, ze slovinštiny Alena Šamonilová.

Suzana Tratnik¹⁹⁶³

Je spisovatelka, překladatelka z angloamerické literatury, publicistka, esejistka, dlouholetá aktivistka lesbického hnutí, je výraznou postavou současného slovinského kulturního života. V roce 1987 spoluzakládá lesbickou skupinu Škuc-LL v Lublani a podílí se na organizaci Festivalu gay a lesbických filmů (nejstarší festival tohoto druhu v Evropě). Do dnešního dne ji vyšlo 7 sbírek krátkých povídek, 5 románů, obrázková knížka pro děti, dále je autorkou rozhlasové hry a odborných publikací o lesbickém hnutí ve Slovinsku a lesbické literatuře. Za svou literární činnost získala mnoho ocenění a nominací a je překládána do více jak dvaceti jazyků. V češtině vyšel její první román *Jmenuju se Damián* (2005) a také její druhý román *Třetí svět* (2013).

A já? No, ani já jsem si nenechala jen tak srát na hlavu. Byla jsem sama sebou. Pánem svého těla, jak se jmenoval mámin oblíbený film. S cizějma lidma jsem se poprvý setkala ve škole. Spousta pitomců. Teď už jsem v šestce a je mi skoro třináct. No, posledně mi debil Miro z osmičky na chodbě podrazil nohu a ještě do mě strčil. Od té doby mě provokoval během každé přestávky. Pověděla jsem o tom doma u oběda. Děda se zeptal, kdo je ten spratek, že až ho uvidí na ulici, tak ho hned kopne, až mu zůstane bota v prdeli. Babička se zeptala, jak se jmenuje, že na práh domu jeho familie položí mrtvýho hada. Máma řekla, ať na něj žaluju soudružce, anebo ještě líp, ať na chodbě dělám, že jsem zakopla sama, a on tak přijde o potěšení z podráženi nohou. A tata mi řekl:

„O čem vůbec přemýšlíš? Dej mu jednu do držky, až uvidí před očima lítat všechny hvězdy!“

Já jsem však měla svý tajemství, dokonce i před rodinou. Během přestávky jsem dávala čokoládu Majce z vedlejší třídy. Chytla mě za ruku a odvedla mě do kabiny na wc, zamkla a dívala se na mě zářícíma očima. Myslela jsem, že je tak moc vděčná za čokoládu. Ještě pořád mě držela za ruku a zeptala se mě: „Dáš mi napít trochu mlíka?“

Pokrčila jsem ramenama a napůl přikývla. Nevěděla jsem, co chce. Pustila mou ruku, sáhla mi pod tričko a silně stiskla můj nevyspělý prs, a pak ještě každou bradavku zvlášť.

„Tobě už pěkně rostou,“ řekla tlumeným hlasem. „Viš, musím trochu stisknout, aby začalo týct.“

Obě jsme dobře věděly, že žádný mlíko nemám. Od té doby jsme si během hlavní přestávky vyměňovaly čokolády, jabka a banány a pak si v kabině na wc vzájemně tiskly prsa. Nakonec jsem cucala její bradavky a dělala, že jsem se napila moc dobrého mlíka. Majka tlumeně vzdychla a na konci řekla, že příště si to uděláme mezi nohama.

Ale potom už mě na chodbě nevyhledala, a když jsme se uviděly, tak se otočila jinam. Zato přišel její starší bratr Miro a kopnul mě. Doma jsem radši řekla, že mi jenom podrazil nohu. Neřekla jsem, že mi nadával do leseb. Ani jsem nevěděla, co to znamená, ale určitě nic dobrého.

Úryvek z románu *Do kleští* přeložila Alena Šamonilová

foto: František Plzák

So/22/10 / **Dům umění v Ostravě** / 20.00

Někteří lidé jsou jedinečtější

Aleš Palán^{cz}

Setkání s autorem knihy rozhovorů *Robinsoni a donkichoti*. O jinakosti a jedinečnosti, která nemusí být skrytá v horách nebo v močálech, ale blízko nás, třeba někde za rohem ulice... Moderuje Petr Ligocký.

Aleš Palán ¹⁹⁶⁵

Je spisovatel a publicista, dvojnásobný držitel ocenění Magnesia Litera (knižní rozhovor se samotáři *Jako v nebi, jenže jinak* a sborník *Brnox*, který připravil s Kateřinou Šedou), dvakrát byl na toto ocenění také nominován (rozhovor s bratry Florianovými *Být dlužen za duši* a román *Ratajský les*). Jeho rozhovor s šumavskými samotáři *Raději zešilet v divočině* zvítězil v anketě Lidových novin. Kniha roku, Divadlo Husa na provázku uvádí stejnojmenné představení. Palánův rozhovor s bratry Reynkovými *Kdo chodí tmami* byl oceněn výroční cenou Českého literárního fondu, tři autorovy knihy zvítězily v anketě Katolického týdeníku *Dobrá kniha* (*Kdo chodí tmami*, rozhovor s opatem Tajovským *Člověk musí hořet* a s L. Armbrusterem *Tokijské květy*). Autor si obzvlášť cení třetího místa v soutěži Nejkrásnější kniha za publikaci *Jaderná puma a její výroba v amatérských podmínkách* – ocenění bylo uděleno v kategorii učebnice.

LENKA MARŠÁLOVÁ

Jak se ti žije s dobytkem?

Hlidám krávy, aby nezdrhly. Občas mi z ohrady vypadnou, ale zůstanou tam stát. Jen tuhle mi utekly do zámeckého parku a pak o mně psali v místním zpravodaji. To jsem byla hezky slavná. Mě vždycky zajímali hlavně psi a koně, chtěla jsem být zálesák a starší kamarádi mi vysvětlili, co všechno musím umět, abych mohla takovej zálesák být.

Co všechno? Třeba uzly?

Uzly taky, ale hlavně chlastat a kouřit. Taky ochutnat psa, ochutnat medvěda...

Jedla jsi tohle maso?

Já jedla kde co. Psa vicrát, ani nevím, co to bylo za rasu, viděla jsem ho už upečenýho.

Kousek medvěda jsem měla, když jsem byla u cirkusu. Chtěla jsem utéct na Západ, přesně jsem nevěděla kam, ale někam, kde jsou indiáni, protože se mi hrozně líbil Vinnetou. Ani devizový příslib do Jugoslávie mi ale nedali. Učila jsem se na bačovou v Nečtinech u Manětína, a jednou na stopu jsem narazila na náměstka nebo ředi-

tele INGSTAV Brno. Říkal, že jestli chci, můžu do Afriky, v Nigérii mají volná místa pro skladnice nebo pomocné síly v kuchyni.

Nigérie asi nebyl ten pravý Západ.

Starala jsem se v té době dospělým kamarádům o koně, býky, králíky, slepice a psy, taky jsem jim prala, vařila a uklízela. A ta kamarádka mi řekla: „Nebud' blbá, nejezdí do Afriky, tam štipají mouchy.“ Až po letech mi došlo, že ona nemyslela na moje dobro, ale na to, že když odjedu, nebudou mít vola, co jim bude dělat děvečku.

Kolik ti bylo?

Osmnáct. Rozhodla jsem se, že do Afriky nepojedu, a jela se do Brna omluvit. Zpátky mě na stopu vysadili v Praze, a na Florenci najednou inzerát: Cirkusy a varieté Praha přijmou dělníky. Já, tak já chci k cirkusu!

Z knihy rozhovorů *Robinsoni a donkichoti*

foto: Zuzka Bonisch

Pá/21/10 / Divadlo „12“ / 21.00

Koncert

vstup 200 CZK/ZTP a studenti 150 CZK

Tara Fuki^{cz}

Křehká pavučina tónů, která se mávnutím smyčce dokáže měnit v nebezpečnou past. Originální krasohled do ženského nitra v písních s doprovodem dvou violoncell, protkaných mazlivým zvukem polštiny.

Tara Fuki

Od svého vzniku slavi Tara Fuki koncertní úspěchy po celé Evropě (Buskers Bern 2019 ve Švýcarsku, Urkult festival 2018 ve Švédsku), Střední Americe (Eurojazz festival 2018 v Mexiku) či v Egyptě (Cairo jazz festival 2016). Za svou hudbu obdržely mj. ocenění české Akademie populární hudby v kategoriích Alternativní hudba-world music a Objev roku za rok 2001. V roce 2007 vystoupily jako první česká kapela na mezinárodním hudebním veletrhu WOMEX ve španělské Seville. V roce 2015 získaly cenu odborné poroty na showcasovém festivalu Czech music crossroads v Ostravě. Loni kapela oslavila 20 let a na podzim vydala novou desku Motyle. Tara Fuki hraje ve složení Andrea Konstankiewicz-Nazir a Dorota Barová.

foto: Matěj Doležel

So/22/10 / Klub DOCK / 21.30

Vystoupení audiovizuálně-performerské skupiny

I Love 69 Popgejš^{cz}

Audio-vizuální trash pop, disko a punk, country a náboženská muzika v jednom. Vše s dodatkem hravosti, neodolatelného narcismu, úpadkovosti a špinavosti.

I Love 69 Popgejš

I Love 69 Popgejš je audiovizuálně performerská skupina z Ostravy vystupující ve složení Jakub Adamec a Pavel Pernický. Oba členové absolvovali ateliér intermédií Petra Lysáčka na Fakultě umění Ostravské univerzity. V roce 2009 byli vyhlášeni nejzajímavějším projektem soutěže Malá Alternativa 2009. Vydali několik alb, např. v roce 2020 to bylo *Neomarxistické Ekofeministické Antifašistické album*. Společně s dramaturgem Lukášem Jiříčkou připravili ve stejném roce pro stanici Vltava rozhlasovou kompozici s názvem *Pojďte, lidé, na divadla s železnými kladivama*. Jejich živá vystoupení jsou známá výraznou energií a intenzitou. Odehráli přes 170 koncertů doma i v zahraničí. Více na ilove69popgejsu.net.

foto: Martin Popelář

S festivalem spolupracuji

Petr Ligocký ¹⁹⁹⁰

Pravidelně moderuje na ProtimluvFestu. Dětství trávil střídavě v Bohumině a polské vesnici Gorzyczki. Vystudoval polonistiku na Ostravské univerzitě. Píše básně a povídky. Publikoval v časopisech Host, Pandora, Protimluv a Texty, dále se jeho básně objevily na webu Nedělní chvilka poezie, revue Ravt a Ostravan. Věnuje se také překládání současné polské poezie. Je autorem obrazové publikace o hornoslezském maliři Józefu Sowadovi (1956–1997) *Talenty i pasje – Publikacja twórczości artysty Józefa Sowady* (2019). Od roku 2016 je redaktorem ostravského nakladatelství Protimluv a stejnojmenné revue. Pracuje v Knihovně města Ostravy. Vydal sbírky *Diagnóza* (2020) a *Popel dnů* (2022).

Jitka Rejhonová ¹⁹⁸³

Studovala češtinu a angličtinu na FF MU v Brně. V rámci doktorského studia české literatury vedla semináře o starší české literatuře, zejména o literatuře barokní na téže univerzitě. Zúčastnila se studijních pobytů na Univerzitě v Glasgow a v Řezně, později vyučovala češtinu rovněž v Glasgow a na Univerzitě v Poznani. Osobní život ji na pět let zavál do Bratislavy, kde se přirozeně začala zajímat o slovenskou literaturu. Tak se dostala k nově vzniklému časopisu o literatuře Rozum, jehož šéfredaktorkou je Iris Kopcsayová. V současné době žije v Kolíně, mj. vyučuje angličtinu a češtinu pro cizince na jazykové škole. Překlad románu *Bez lásky* Iris Kopcsayové je jejím prvním počinem.

foto: archiv autora

Tomáš Rusek

Je absolvent Ústavu historických věd Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, kde je nyní doktorandem oboru české a československé dějiny. Jeho příspěvek o legionáři Janu Čapkovi byl nejlépe hodnocenou prací z novodobých a nejnovějších dějin v soutěži z oboru historie a sociologie v Sezimově Ústí a získal za ni prestižní Cenu Edvarda Beneše I. stupně za rok 2018. Je autorem řady článků a knižních kapitol zabývajících se problematikou československých legií a česko-polského sporu na Těšínsku; koordinuje projekt Těšínské Slezsko 1920 až 2021. Jako předseda spolku Město Bohů pořádá četné kulturní akce v Bohumině a okolí.

Jan Faber ¹⁹⁷⁷

Vystudoval polský jazyk a literaturu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Několikrát pobýval v Polsku na různých stipendijních pobytech. Od roku 2011 až dosud pracuje jako překladatel Evropské komise v Lucemburku a intenzivně překládá různé polské autory, ať už jde o jejich básnická nebo prozaická díla. Přeložil mj. texty básnické skupiny „Na divoko“, které knižně vyšly v antologii *Mrtvé body* (2006). Dále prózu *Svatební pizza* (2007) Dariusze Fokse, *Smrt českého psa* (2008) Janusze Rudnického, *Anna In v hrobecch světa* (2008) Olgy Tokarczuk, vybrané básně Rafała Wojaczka vydané v knize *Který nebyl* (2011), román *Piliny* (2014) Krzysztofa Vargy a mnohé další polské tituly.

foto: archiv autorky

foto: Martin Popelář

foto: archiv autora

Petr Uvira ¹⁹⁷⁵

Je známý především jako kytarista a skladatel pohybující se na české alternativní scéně. Zakládající člen kultovní kapely Ladě, nebo skupiny Heimat experimentující s prvky world music. Známý také díky spolupráci s dalšími výraznými hudebními osobnostmi: Jitkou Šuranskou, Marií Puttnerovou, Vladivojnou La Chia, kapelou Květy a dalšími. Rovněž autor scénické hudby, hudby k výtvarným instalacím a dalším projektům.

foto: archiv autora

Lukáš Bárta ¹⁹⁸⁰

Básník, prozaik, příležitostný scenárista studentských filmů, autor krátkých divadelních her a středoškolský učitel. Od roku 2008 koordinuje činnost uměleckého seskupení mladých ostravských literátů a hudebníků Bezejmenná skupina. Od roku 2003 je garantem a spoluvůdcem školního časopisu Bojler, který získal již několik celostátních ocenění. Autor několika básnických sbírek, např. knihy *Potichu odstřelované piliře* (2012), vydal také román *Průvodci* (2008).

foto: Martin Straka

Jiří Macháček ¹⁹⁷⁰

Nakladatel a šéfredaktor revue Protimluv. Po studiích na Filozofické fakultě Ostravské univerzity a Filozofické fakultě Univerzity Karlovy působil jako novinář, v roce 2001–2002 byl redaktor volné rozhlasové tvorby Českého rozhlasu Ostrava. Od roku 2002 až dosud vede revue Protimluv, jako nakladatel připravil k vydání víc než 100 knižních titulů; od počátku je rovněž dramaturg festivalu ProtimluvFest a řady dalších literárních večerů nejen v Ostravě, ale i v Praze, Olomouci nebo Brně. Básně publikoval v Protimluku, Souvislostech, Textech a Tvaru.

foto: Martin Popelář

Jiří Zeman ¹⁹⁷⁸

Od studii maďarštiny na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a překladu na Balassiho institutu v Budapešti žije střídavě v Čechách a v Maďarsku; pracuje jako tlumočnicka a překladatel na volné noze. Do češtiny převedl například povídky Krisztiny Tóth *Čarový kód* (Fra, 2011) nebo její román *Akvárium* (Fra, 2014), prózu Pétera Gárdose *Horečka nad ránem* (nakl. Plus, 2016) nebo divadelní hry Ference Molnára *Liliom* a Csaby Mikóa *Bez otce*. V roce 2016 přeložil pro nakladatelství Protimluv prózu Tibora Noé Kiss *Už máš spát*. Lásky k maďarské metropoli ho přivedla k založení facebookového projektu Budapešť na míru a v posledních letech působí i jako český průvodce v Budapešti.

foto: Pavel Kotrla

Oskar Mainx ¹⁹⁷⁴

Pedagog, literární historik, literární kritik. Absolvent bohemistiky a doktorského studia české literatury a literární vědy na Ostravské univerzitě. Autor monografie mapující poezii Egonu Bondyho *Poezie jako mýtus, svědectví a hra* (2007). Interpretačními hesly se podílel na dvoudílné publikaci *Desátá léta v podobách kritiky 1* (2013) a *Desátá léta v podobách kritiky 2* (2015). Spoluautor kapitol z dějin literární kritiky *Osobnosti a praxe. K literární kritice v desátých letech 20. století* (2016). Svou tvorbou je zastoupen v antologiích *V srdci Černého pavouka* (ed. Milan Kozelka, 2000) a *Briketa* (ed. Ivan Motýl, 2013). Člen redakce revue Protimluv (zástupce šéfredaktora). Působil na několika univerzitách (naposledy Slezská univerzita v Opavě), od r. 2022 na Střední umělecké škole v Moravské Ostravě.

Alena Šamonílová ¹⁹⁷⁷

Pochází z Písku, je absolventkou Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, oboru slovenistika-makedonistika. Ze slovinštiny přeložila román Niny Kokelj *Hedvábinka* (Sviloprejka) a román Suzany Tratnik *Jmenuju se Damián* (Ime mi je Damjan). V rámci Česko-slovenské společnosti se věnuje organizaci kulturních projektů a akcí v ČR i ve Slovinsku. Je autorkou kapesního slovinsko-českého a česko-slovenského slovníku.

foto: archiv autorky

Foto: Martin Straka

Jiří Muryc ¹⁹⁷⁹

Polonista, překladatel a tlumočník, odborný asistent na katedře slavistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity. Mezi jeho odborné zájmy patří mj. jazykové kontakty, bilingvismus, srovnávací gramatika polštiny a češtiny, česko-polské kontakty na Těšínsku, výuka polštiny jako cizího jazyka, překladatelství. Je autorem/editorem několika publikací a odborných článků a řešitelem několika mezinárodních projektů.

Lucie Mechová ¹⁹⁸³

Vystudovala bohemistiku a anglistiku na Filozofické fakultě Ostravské univerzity. Spolupracuje na organizaci přehlídky ProtimluvFest od jejího počátku, podílí se organizačně také na chodu revue Protimluv. Jako produkční festivalu zodpovídá za fundraising jednotlivých ročníků a taky za dobrou festivalovou náladu všech účastníků...

foto: Martin Popelář

HLAVNÍ PARTNEŘI

OSTRAVA!!!

GWUO

PARTNEŘI

Instytut Mikołowski
ul. Kościelna 10/12

FESTIVAL "HUT"
OSTRAVA
2022

SPOLUPRACUJÍCÍ

protimluv.net/protimluv-fest-2022

Koncepce festivalu Jiří Macháček / **Propagace a produkce** Lucie Mechová / Jiří Macháček
Organizace festivalu Markéta Kročilová / Petr Ligocký / Jiří Macháček / Oskar Mainx / Lucie Mechová
Fundraising Lucie Mechová / Jiří Macháček
Bulletin 16. ročníku přehlídky ProtimluvFest
Odpovědný redaktor Jiří Macháček / **Korektury** Markéta Kročilová
Grafický návrh, sazba a zlom Petr Pavlán / **Tisk** Printo, s.r.o.
Vydal Protimluv, z.s. v říjnu roku 2022

Protimluv, z.s. / Dr. Šmerala 6/702 00 Ostrava

www.protimluv.net / e-mail protimluv@protimluv.net / telefon +420 777 570 536

